

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนด ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
SD.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบ t-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและ จำแนกเป็นรายด้าน

3. วิเคราะห์การดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
รายด้านและจำแนกเป็นรายชื่อ

4. เปรียบเทียบการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

6. วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ต่อการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
พระภิกษุ	148	28.41
ประชาชนในเขตเทศบาล	373	71.59
รวม	521	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นพระภิกษุจำนวน 148 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.41 และเป็นประชาชนในเขตเทศบาลจำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 71.59

2. วิเคราะห์การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายโดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.29	0.49	ปานกลาง
2. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม	3.41	0.71	ปานกลาง
3. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	3.25	0.69	ปานกลาง
4. ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน	3.38	0.70	ปานกลาง
5. ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย	3.16	0.77	ปานกลาง
6. ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม	3.23	0.74	ปานกลาง
7. ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม	3.37	0.78	ปานกลาง
รวม	3.29	0.59	ปานกลาง

ตารางที่ 2 พบว่าการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม ($\bar{X} = 3.41$) ด้าน

ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ($\bar{X} = 3.38$) ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีแกวล้อม ($\bar{X} = 3.37$) ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.29$) ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.25$) ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.23$) ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย ($\bar{X} = 3.16$)

3. วิเคราะห์การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย รายด้าน และจำแนกเป็นรายชื่อ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีเกิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	3.25	0.55	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างแกนนำอาสา	3.34	0.63	ปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมเข้าค่ายสร้างเยาวชนจิตอาสา	3.14	0.91	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.33	0.78	ปานกลาง
5. การจัดกิจกรรมประกอบพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.38	0.84	ปานกลาง
รวม	3.29	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การจัดกิจกรรมประกอบพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.38$) การจัดกิจกรรมอบรมเสริมสร้างแกนนำอาสา ($\bar{X} = 3.34$) การจัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.33$) การส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีเกิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.25$) และการจัดกิจกรรมเข้าค่ายสร้างเยาวชนจิตอาสา ($\bar{X} = 3.14$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรม สร้างสังคมคุณธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. การจัดกิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันธรรม สวนะหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	3.63	0.77	มาก
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีการแห่เทียนพรรษาลานวัด	3.37	0.90	ปานกลาง
3. การทอดผ้าป่า บุญกฐิน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมดำรง รักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมให้คงอยู่	3.46	1.03	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมตอบปัญหาธรรมะ สำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างสังคมเข้มแข็ง	3.33	1.08	ปานกลาง
5. การจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมในทุก วันหยุด	3.30	0.99	ปานกลาง
รวม	3.41	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่าการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 3.41$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันธรรมสวนะหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา($\bar{X} = 3.63$) การทอดผ้าป่า บุญกฐิน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ดำรงรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมให้คงอยู่ ($\bar{X} = 3.46$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีการแห่เทียนพรรษาถวายวัด($\bar{X} = 3.37$) การจัดกิจกรรมตอบปัญหาธรรมะ สำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างสังคมเข้มแข็ง ($\bar{X} = 3.33$) และการจัดกิจกรรมครอบครัวคุณธรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมในทุกวันหยุด($\bar{X} = 3.30$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การเชิญให้คนเฒ่าคนแก่ในชุมชนมาถ่ายทอดวิชาความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็กและเยาวชน	3.36	0.82	ปานกลาง
2. การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรม ศิลปกรรม ผู้เยาวชนและผู้สนใจ	3.06	0.81	ปานกลาง
3. การฝึกอาชีพนวดแผนโบราณซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยแก่เยาวชนและผู้สนใจ	3.23	0.84	ปานกลาง
4. การจัดตลาดนัดผลิตภัณฑ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนใกล้เคียงได้ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่ผลิตขึ้นเองในรายล้อมเขา	3.35	0.70	ปานกลาง
5. การจารึกภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในสมุดบันทึก เพื่อเป็นรันทานแก่ชนรุ่นหลัง	3.27	0.76	ปานกลาง
รวม	3.25	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่าการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) จำแนกเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การเชิญให้คนแต่ละคนแก่ในชุมชนมาถ่ายทอดวิชาความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 3.36$) การจัดตลาดนัดผลิตภัณฑ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนใกล้เคียงได้ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่ผลิตขึ้นเอง ในราคาข้อมเยา ($\bar{X} = 3.35$) การจารึกภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในสมุดบันทึก เพื่อเป็นธรรมเนียมแทนกันรุ่นหลัง ($\bar{X} = 3.27$) การฝึกอบรมวางแผน โบราณซึ่งเป็นภูมิปัญญาไทยแก่เยาวชนและผู้สนใจ ($\bar{X} = 3.23$) การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรม ศิลปกรรม ผู้เยาวชนและผู้สนใจ ($\bar{X} = 3.06$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม ฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การจัดงานปีใหม่ตามวิถีพุทธ	3.37	0.87	ปานกลาง
2. การจัดงานบุญหะเวดเน้นส่งเสริมคุณธรรม	3.43	0.97	ปานกลาง
3. การจัดงานบุญในงานมงคลและงานอวมงคลต่างๆ ที่ชาวบ้านมาร่วมงานกันมากและเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม	3.21	0.89	ปานกลาง
4. การจัดงานประเพณีนมัสการพระพุทธรูปสำคัญในจังหวัด	3.57	0.91	มาก
5. การจัดงานประเพณีก่อเจดีย์ทรายและปิดทองพระ	3.33	0.92	ปานกลาง
รวม	3.38	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม พื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดงานประเพณีนมัสการพระพุทธรูปสำคัญๆ ในจังหวัด ($\bar{X} = 3.57$) การจัดงานบุญแห่แหวดเน้นส่งเสริมคุณธรรม ($\bar{X} = 3.43$) การจัดงานปีใหม่ตามวิถีพุทธ ($\bar{X} = 3.38$) การจัดงานประเพณีก่อเจดีย์ทรายและปิดทองพระ ($\bar{X} = 3.33$) และ การจัดงานบุญในงานมงคลและงานอวมงคลต่างๆ ที่ชาวบ้านมาร่วมงานกันมากและเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม ($\bar{X} = 3.21$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัยจำแนกเป็นรายข้อ

ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การจัด โครงการรวมพลังคนสูงวัยเพื่อลูกหลานชาวชุมชน	3.34	0.98	ปานกลาง
2. การจัด โครงการปฐมนิเทศคนเล่นดนตรีไทย	3.21	0.89	ปานกลาง
3. การจัด โครงการขยายสอนหลายแกะสลักผลไม้	3.08	0.78	ปานกลาง
4. การจัด โครงการสร้างสรรค์วาดภาพธรรมะ โดยคนต่างวัย	2.93	0.87	ปานกลาง
5. การจัด โครงการสร้างสรรค์วาดภาพธรรมะ โดยคนต่างวัย	3.24	0.93	ปานกลาง
รวม	3.16	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ทุก ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัด โครงการรวมพลังคนสูงวัยเพื่อ

ลูกหลานชาวชุมชน($\bar{X} = 3.34$) การจัดโครงการสร้างสรรค์วาดภาพธรรมชาติโดยคนต่างวัย($\bar{X} = 3.24$) การจัดโครงการปฐมนิเทศน์คนไทย($\bar{X} = 3.21$) การจัดโครงการขยายสอนหลาย และสลักผลไม้($\bar{X} = 3.08$) การจัดโครงการสร้างสรรค์วาดภาพธรรมชาติโดยคนต่างวัย($\bar{X} = 2.93$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การสนทนาร่วมสืบค้นองค์ความรู้มรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.23	0.88	ปานกลาง
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถ่ายทอดภูมิธรรมของผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่น	3.16	0.95	ปานกลาง
3. การรักษาวัฒนธรรมเดิมไม่ให้สูญหายไปจากท้องถิ่น	3.34	0.83	ปานกลาง
4. การสาธิตยธรรมในวัดธรรมสวนะ	3.27	0.93	ปานกลาง
5. การต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ	3.13	0.99	ปานกลาง
รวม	3.23	0.74	ปานกลาง

ตารางที่ 8 การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การรักษาวัฒนธรรมเดิมไม่ให้สูญหายไปจากท้องถิ่น($\bar{X} = 3.34$) การสาธิตยธรรมในวัดธรรมสวนะ($\bar{X} = 3.27$) สนทนาร่วมสืบค้นองค์ความรู้มรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่น($\bar{X} = 3.23$) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถ่ายทอดภูมิธรรมของผู้เฒ่าผู้แก่ในท้องถิ่น($\bar{X} = 3.16$) และการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ($\bar{X} = 3.13$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อศาสนา ในวันอาทิตย์ในศาสนสถานต่างๆตามจิตอาสา	3.43	0.92	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมรักษาศาสนสถาน โดยการทำความสะอาดอาคารศาสนสถานและบริเวณโดยรอบ	3.35	0.88	ปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมเก็บและคัดแยกขยะในชุมชนรอบศาสนสถานให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	3.37	0.86	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมร่วมแรงรักษาแหล่งน้ำในชุมชนให้ปราศจากมลพิษ เป็นแหล่งน้ำสะอาด	3.39	0.79	ปานกลาง
5. การจัดกิจกรรมร่วมรักษาดิน ไม้ยืนต้นของชุมชนและของศาสนสถานเพื่อให้มีอากาศบริสุทธิ์	3.33	0.81	ปานกลาง
รวม	3.37	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่าการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อศาสนา ในวันอาทิตย์ในศาสนสถานต่างๆตามจิตอาสา ($\bar{X} = 3.43$) การจัดกิจกรรมร่วมแรงรักษาแหล่งน้ำในชุมชนให้ปราศจากมลพิษ เป็นแหล่งน้ำสะอาด ($\bar{X} = 3.39$) การจัดกิจกรรมเก็บและคัดแยกขยะในชุมชนรอบศาสนสถานให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ($\bar{X} = 3.37$)การจัดกิจกรรมรักษาศาสนสถาน โดยการทำความสะอาดอาคารศาสนสถานและ

บริเวณ โดยรอบ ($\bar{X} = 3.35$) การจัดกิจกรรมร่วมรักย์ต้นไม้ยืนต้นของชุมชนและของศาสนสถานเพื่อให้มีอากาศบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 3.33$)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพ ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา	พระภิกษุ		ประชาชน		t	sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.30	0.69	3.28	0.67	-.027	.641
2. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม	3.43	0.62	3.39	0.93	-3.530	0.03*
3. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	3.31	0.85	3.19	0.81	-.415	.512
4. ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน	3.41	0.62	3.35	0.77	-.347	.312
5. ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย	3.19	0.71	3.13	0.82	-.462	.523
6. ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม	3.26	0.85	3.20	0.74	-.274	.610
7. ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักย์สิ่งแวดล้อม	3.39	0.83	3.35	0.81	-.501	.340
รวม	3.32	0.74	3.27	0.72	-.511	.339

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญาของ
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่าโดยรวม ไม่
แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมี
คุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม

4. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกวิธีการนำเสนอ 2
รูปแบบ ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดด้วยตารางค่าความถี่
(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยคิดจากจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดซึ่ง
พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 23.03 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมด ซึ่งในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ไม่ได้ตอบทุกด้าน จึงสามารถประมวลผล
ของผู้ตอบโดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่ม และจำนวนผู้ตอบแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา
ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว และจัดอบรมแกนนำอาสาในการสื่อสารความรู้เรื่องปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	30
2. ควรดำเนินการจัดกิจกรรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และ ส่งเสริมให้ประชาชน ได้นำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน	25
3. ชีวิตประจำวัน ควรส่งเสริมให้ชุมชนและวัด ได้เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงอย่างทั่วถึง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจ พอเพียงให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	20

จากตารางที่ 11 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจัดอบรมแกนนำอาสาในการสื่อสารความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน 30 คน)

ควรดำเนินการจัดกิจกรรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ประชาชนได้นำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน (จำนวน 25 คน)

ควรส่งเสริมให้ชุมชนและวัดได้เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างทั่วถึง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความเข้าใจตรงกัน (จำนวน 20 คน)

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา

ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม

ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม	จำนวน (รูป/คน)
1. วัดและชุมชนควรจัดกิจกรรมร่วมกันทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส เช่น กิจกรรมตอบปัญหาธรรมะ กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม เป็นต้น	40
2. ประชาชนควรใส่ใจต่อการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและหันหน้าเข้าวัดฟังธรรมในโอกาสอันสมควร	25
3. ควรปลูกสร้างความรักชาติโดยการการจัดกิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันธรรมสวนะหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง	18

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรมสร้างสังคมคุณธรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

วัดและชุมชนควรจัดกิจกรรมร่วมกันทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส เช่น กิจกรรมตอบปัญหาธรรมะ กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม เป็นต้น (จำนวน 40 คน)

ประชาชนควรใส่ใจต่อการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและหันหน้าเข้าวัดฟังธรรมในโอกาสอันสมควร (จำนวน 25 คน)

พระสงฆ์ควรปลูกสร้างความศรัทธาโดยการการจัดกิจกรรมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันธรรมสวนะหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง (จำนวน 18 คน)

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

ด้านส่งเสริม และเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรสนับสนุนการผลิตสินค้าด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้านเอง และสนับสนุนการรวมกลุ่มกันพัฒนาสินค้าพื้นบ้าน .	30
2. ควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และสร้างสรรค์ศิลปกรรมพื้นบ้าน และหัตถกรรม รวมทั้งการฝึกอาชีพต่างๆ	24
3. ควรจะส่งเสริมให้ผู้หลักผู้ใหญ่ในหมู่บ้านได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็ก ไม่ว่าจะเป็นหัตถกรรม ศิลปกรรม	16

จากตารางที่ 13 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

ควรสนับสนุนการผลิตสินค้าด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้านเอง และสนับสนุนการรวมกลุ่มกันพัฒนาสินค้าพื้นบ้าน จำนวน 30 คน

ควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และสร้างสรรค์ศิลปกรรมพื้นบ้าน และหัตถกรรม รวมทั้งการฝึกอาชีพต่างๆ จำนวน 24 คน

ควรส่งเสริมให้ผู้หลักผู้ใหญ่ในหมู่บ้านได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เด็ก ไม่ว่าจะเป็นหัตถกรรม ศิลปกรรม จำนวน 16 คน

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา
ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม พื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน

ด้านส่งเสริม ให้มีการจัดกิจกรรม พื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรส่งเสริมอนุรักษ์งานบุญประจำปีของท้องถิ่น เช่น งานบุญผะเวศ งานนมัสการพระพุทธรูปสำคัญของจังหวัด และงานก่อพระเจดีย์ทราย เป็นต้น	42
2. ผู้นำชุมชน พระ และปราชญ์ชาวบ้าน ควรจะผนึกกำลังกันทำกิจกรรม งานบุญที่เป็นตัวอย่างพร้อมทั้งการสอน โดยสอดแทรกในงานมงคล และ อวมงคลทุกครั้ง	36
3. ควรรณรงค์ ให้ชาวบ้านจัดงานเทศกาลปีใหม่ตามวิถีพุทธทุกๆ ปี	30

จากตารางที่ 14 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม
ฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ปรากฏดังนี้

ควรส่งเสริมอนุรักษ์งานบุญประจำปีของท้องถิ่น เช่น งานบุญผะเวศ งานนมัสการ
พระพุทธรูปสำคัญของจังหวัด และงานก่อพระเจดีย์ทราย เป็นต้น (จำนวน 42 คน)

ผู้นำชุมชน พระ และปราชญ์ชาวบ้าน ควรจะผนึกกำลังกันทำกิจกรรมงานบุญที่เป็น
ตัวอย่างพร้อมทั้งการสอน โดยสอดแทรกในงานมงคล และอวมงคลทุกครั้ง (จำนวน 36 คน)

ควรรณรงค์ ให้ชาวบ้านจัดงานเทศกาลปีใหม่ตามวิถีพุทธทุกๆ ปี (จำนวน 30 คน)

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา
ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย

ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาแนวคู่ขนานระหว่างผู้สูงวัยกับ ลูกหลาน เช่น การสอนการเล่นดนตรีไทย การแกะสลัก การวาดภาพ สร้างสรรค์ หรือการสนทนาธรรมะระหว่างพระกับผู้สูงวัย	42
2. ควรจัดโครงการเพื่อพัฒนาผู้สูงวัยของท้องถิ่น เช่น โครงการธรรมะ เพื่อผู้สูงวัย โครงการผู้สูงวัยหัวใจนักพัฒนา เป็นต้น	37
3. ควรจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงวัยประจำท้องถิ่น ได้แสดงบทบาทในงาน สำคัญของท้องถิ่นทุกครั้ง	25

จากตารางที่ 15 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย
เรียงลำดับจากมากไปน้อย ปรากฏดังนี้

ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาแนวคู่ขนานระหว่างผู้สูงวัยกับลูกหลาน เช่น การ
สอนการเล่นดนตรีไทย การแกะสลัก การวาดภาพสร้างสรรค์ หรือการสนทนาธรรมะระหว่าง
พระกับผู้สูงวัย (จำนวน 42 คน)

ควรจัดโครงการเพื่อพัฒนาผู้สูงวัยของท้องถิ่น เช่น โครงการธรรมะเพื่อผู้สูงวัย
โครงการผู้สูงวัยหัวใจนักพัฒนา เป็นต้น (จำนวน 37 คน)

ควรจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงวัยประจำท้องถิ่น ได้แสดงบทบาทในงานสำคัญของท้องถิ่น
ทุกครั้ง (จำนวน 25 คน)

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา
ของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม

ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรจะมีการปรึกษาหารือกันระหว่างวัดกับชุมชนในเรื่องของการสืบค้นความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	50
2. ควรรณรงค์การรักษาวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปกับกาลเวลา	30
3. ควรนำเอาทุนทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นมาต่อยอดเป็นองค์ความรู้และขยายไปสู่สังคมอื่นๆ	20

จากตารางที่ 16 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ปรากฏดังนี้

ควรจะมีการปรึกษาหารือกันระหว่างวัดกับชุมชนในเรื่องของการสืบค้นความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (จำนวน 50 คน)

ควรรณรงค์การรักษาวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปกับกาลเวลา (จำนวน 30 คน)

ควรนำเอาทุนทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นมาต่อยอดเป็นองค์ความรู้และขยายไปสู่สังคมอื่นๆ (จำนวน 20 คน)

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการลานบุญ ลานปัญญา
ของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม

ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม	จำนวน (รูป/คน)
1. ควรช่วยกันอนุรักษ์ต้นไม้ยืนต้นของชุมชนและต้นไม้ที่อยู่ในเขตป่าชุมชนทุกประเภท	35
2. วัดและชุมชนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมการทำความสะอาดอาคารศาสนสถานและบริเวณวัดประจำท้องถิ่น	30
3. โคยรอบ ควรร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์แหล่งน้ำประจำชุมชน และไม้ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ และบนท้องถนน	25

จากตารางที่ 17 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ปรากฏดังนี้

ควรช่วยกันอนุรักษ์ต้นไม้ยืนต้นของชุมชนและต้นไม้ที่อยู่ในเขตป่าชุมชนทุกประเภท (จำนวน 35 คน)

วัดและชุมชนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมการทำความสะอาดอาคารศาสนสถานและบริเวณวัดประจำท้องถิ่น โคยรอบ (จำนวน 30 คน)

ควรร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์แหล่งน้ำประจำชุมชน และไม้ทิ้งขยะลงในแม่น้ำ และบนท้องถนน (จำนวน 25 คน)

4.2 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 7 รูป/คน มีประเด็นข้อเสนอดังต่อไปนี้

1. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 นายจัตติยา ชัยมณี วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.1.1 ควรจัดอบรมให้ความรู้ รวมทั้งจัดนิทรรศการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชน

1.1.2 ควรมีสถานที่สาธิตที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 พระศรีวิชรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.2.1 วัดและผู้นำชุมชนควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ในการจัดอบรมให้ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับประชาชน

1.2.2 หน่วยราชการควรจัดอบรมความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่พระสงฆ์และผู้นำชุมชน

1.2.3 ควรมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้จริง

1.3 นายลำดวน สุวรรณพันธ์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.3.1 คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

1.3.2 ควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสอนในโรงเรียนทุกระดับชั้น

1.3.3 วัดควรเป็นศูนย์กลางอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนโดยพระสงฆ์มีส่วนร่วมในการให้การอบรม

1.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.4.1 ชุมชนควรมีการรวมกลุ่มกันในการศึกษานำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

1.4.2 ควรมีการศึกษาและดูงานแหล่งที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

1.5 นายวิจิตร พุกาธร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.5.1 ควรจัดอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

กลุ่มหนุ่มสาวภายในชุมชน

1.5.2 ควรมีการจัดตั้งชมรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกชุมชน

1.5.3 ควรมีรางวัลชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นเพื่อส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

1.6 นายเสถียร วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.6.1 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกชุมชน

1.6.2 ควรให้เจ้าอาวาสวัดทุกวัดเป็นประธานที่ปรึกษากลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในทุกชุมชน

1.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้อำนวยการชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

1.7.1 ธุรกิจเอกชนจังหวัดหนองคายควรให้ความร่วมมือให้พนักงานเข้าอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.7.2 ธุรกิจเอกชนจังหวัดหนองคายควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรอบรมครอบครัวพนักงาน

1.7.3 ควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมในทุกระบบโรงเรียนและสถานที่ราชการทุกแห่ง

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ ควรจัดอบรม สาธิตการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง รวมถึงการนำไปสอนในโรงเรียนทุกระดับชั้น มีการดูงานแหล่งที่ประสบความสำเร็จ ควรมีรางวัลชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น เจ้าอาวาสวัดทุกวัดเป็นประธานที่ปรึกษากลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง และ

ธุรกิจเอกชนจังหวัดหนองคายควรรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตรอบรมครอบครัวพนักงาน

2. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีคุณธรรม สร้างสังคมคุณธรรม

2.1 นายชาติติยา ชัยมณี วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2
กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.1.1 ควรมีการจัดกิจกรรมโดยให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม เช่น การ
ประกอบพิธีในวันธรรมสวนะ รวมทั้งประเพณีอื่นๆ ของศาสนา

2.1.2 ควรมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้ลูกหลานได้สืบทอดและธำรงรักษาไว้

2.1.3 ควรส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือ
เกื้อกูลกันภายในชุมชน

2.2 พระศรีวิจิตรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.2.1 ควรมีการส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนาเป็นศูนย์กลางแห่งความรู้
แขนงต่าง

2.2.2 ควรส่งเสริมให้มีการอบรมเลี้ยงดูลูกหลานให้ มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรม
จริยธรรม

2.2.3 ควรส่งเสริมให้มีเด็กและเยาวชน ศึกษาพระธรรมคำสอนอย่างจริงจัง

2.2.4 ควรให้การอบรมครูผู้สอนวิชาศีลธรรม ให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง

2.3 นายลำดวน สุวรรณพันธ์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัด
หนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.3.1 ควรสร้างความสามัคคีภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม เพื่อให้คนใน
ชุมชนสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้

2.3.2 ควรรนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติจริงในโรงเรียนทุกระดับชั้น

2.3.3 วัดทุกแห่งควรเป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมประจำตำบลของชุมชน

2.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.4.1 ทุกชุมชนควรมีการรวมกลุ่มกันปฏิบัติธรรมทุกวันอาทิตย์

2.4.2 เด็กและเยาวชนควรเข้ารับการอบรมธรรมอย่างน้อยเอนละครั้ง

2.4.3 ข้าราชการควรมีการสวดมนต์ไหว้พระทุกเช้าก่อนเริ่มปฏิบัติงาน

2.5 นายวิจิตร พุกาธร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.5.1 ควรรณรงค์การงดดื่มเหล้าอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากงดในวันพระก่อน

2.5.2 ควรมีการจัดตั้งชมรมปลอดเหล้าและยาเสพติดทุกชนิด โดยผู้นำชุมชน
เริ่มก่อน

2.5.3 ควรมีรางวัลครอบครัวในทุกชุมชนที่ปลอดยาเสพติดทุกชนิด

2.6 นายเสนีย์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัด
หนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.6.1 ควรมีการจัดตั้งกลุ่มคุณธรรมในทุกชุมชน

2.6.2 ควรให้วัดทุกวัดประกาศเป็นศูนย์กลางคุณธรรม

2.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้อำนวยการชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัด
หนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

2.7.1 จังหวัดหนองคายควรประกาศเป็นจังหวัดรณรงค์คุณธรรมตลอดไป

2.7.2 ธุรกิจเอกชนจังหวัดหนองคายควรนำหลักศีลธรรม ไปเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตรอบรมครอบครัวพนักงาน

2.7.3 พระสงฆ์และครูควรเลิกนุ่งหู้ โดยเด็ดขาดเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมและเสริมสร้างให้คนในชุมชนมี
คุณธรรม สร้างสังคมคุณธรรม ดังนี้ ควรจัดกิจกรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมให้ลูกหลาน
ส่งเสริมให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์รวมแหล่งความรู้แขนงต่าง ๆ รวมถึงการอบรมครูผู้สอน
วิชาศีลธรรม ให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง สร้างความสามัคคีภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม
ข้าราชการควรมีการสวดมนต์ไหว้พระทุกเช้าก่อนเริ่มปฏิบัติงาน รณรงค์การงดดื่มเหล้าอย่าง
จริงจัง โดยเริ่มจากงดในวันพระก่อน ควรให้วัดทุกวัดประกาศเป็นศูนย์กลางคุณธรรม และ
จังหวัดหนองคายควรประกาศเป็นจังหวัดรณรงค์คุณธรรมตลอดไป

3. ด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

3.1 นายชัชติยา ชัยมณี วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่
2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

3.1.1 ควรมีการส่งเสริมอาชีพหลากหลายให้กลุ่มแม่บ้าน เช่นการทำขนม
แบบไทยๆ

3.1.2 ควรมีการรณรงค์ให้ใช้สินค้าไทย เพราะปัจจุบันมีคุณภาพที่ดี

- 3.1.3 ควรส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มอาชีพเพื่อการต่อยอดด้านเศรษฐกิจ
- 3.2 พระศรีวิชัยโรตตี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้
- 3.2.1 ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เรื่องอาหารต่างๆ
- 3.2.2 ควรส่งเสริมให้มีการอบรมเลี้ยงดูลูกหลานให้มีวินัยในตนเอง ด้านการใช้จ่ายที่ไม่ฟุ่มเฟือย
- 3.2.3 ควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการประกอบอาชีพโดยใช้สถานที่ของวัดได้
- 3.3 นายดำดวน สุวรรณพันธ์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้
- 3.3.1 ควรมีการให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจแก่ชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันได้
- 3.3.2 เพื่อให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ควรส่งเสริมให้ชุมชนอยู่อย่างประหยัดและพอเพียง
- 3.3.3 ควรถ่ายทอดความรู้ในการจัดการทรัพยากรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้
- 3.4.1 ควรมีตลาดสินค้ากลางของชุมชนในการแลกเปลี่ยนสินค้า
- 3.4.2 เด็กและเยาวชนควรเข้ารับการอบรมความภูมิใจอาชีพเกษตร
- 3.4.3 ควรมีการรณรงค์ให้ใช้สินค้าที่ผลิตได้ในชุมชน
- 3.5 นายวิจิตร พุภากร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้
- 3.5.1 ควรรณรงค์การดำรงชีวิตอย่างประหยัดและพึ่งตนเอง
- 3.5.2 ควรมีการจัดตั้งชมรมแต่ละอาชีพ และมีการแลกเปลี่ยนระหว่างชุมชน
- 3.6 นายเสนีย์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้
- 3.6.1 วัดควรเป็นศูนย์กลางให้ความรู้ทุกด้านรวมถึงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้วย

3.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้นำองค์การชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

3.7.1 ผู้ใหญ่ควรทำตัวประหยัดเพื่อเป็นตัวอย่างให้เด็กและเยาวชน

3.7.2 ควรนิมนต์พระสงฆ์เป็นวิทยากรเรื่องการใช้ธรรมะในการดำรงชีวิตแบบประหยัด

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมและเสริมสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้ ควรมีการส่งเสริมอาชีพหลากหลายให้กลุ่มแม่บ้าน มีการส่งเสริมให้เยาวชนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เรื่องอาหารต่างๆ มีการถ่ายทอดความรู้ในการจัดการทรัพยากรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรณรงค์ให้ใช้สินค้าที่ผลิตได้ในชุมชน เพื่อเป็นการประหยัดและพึ่งตนเอง รวมถึง ผู้ใหญ่ควรใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล

4. ด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน

4.1 นายจัตติยา ชัยมณี วัดนันทธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.1.1 ควรมีการส่งเสริมฟื้นฟูการดำรงชีวิตแบบพื้นบ้านอีสาน

4.1.2 ควรมีการจัดตั้งชุมชนวัดนันทธรรมอีสาน

4.1.3 วัดควรเป็นศูนย์กลางอบรมวิถีชีวิตของอีสาน

4.2 พระศรีวิจิตรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.2.1 ครูและนักเรียนควร เรียนรู้การดำรงชีวิตแบบอีสาน

4.2.2 ควรจัดกิจกรรมแบบอีสาน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การดำข้าว เป็นต้น

4.3 นายลำดวน สุวรรณพันธ์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.3.1 ควรมีการให้ความรู้ด้านชีวิตความเป็นอยู่ของอีสานดั้งเดิม

4.3.2 ควรจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชีวิตของคนอีสานดั้งเดิม

4.3.3. ควรถ่ายทอดความรู้ในการรักษาคนป่วยของชาวอีสาน

4.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.4.1 ควรมีการปรับหรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกันอย่าง

เหมาะสม

- 4.4.2 ควรส่งเสริมหรือรื้อฟื้นสิ่งที่ดีงามให้กลับมาเป็นประโยชน์
- 4.4.3 ควรช่วยกันสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วิถีดั้งเดิมของชุมชน
- 4.4.4 ควรส่งเสริมสายสัมพันธ์ให้คนในชุมชนมีกิจกรรมร่วมกัน

4.5 นายวิจิตร พุกการร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.5.1 ควรรณรงค์การแต่งกายตามประเพณีอีสาน

4.5.2 ควรมีการจัดตั้งชมรมรักษาสาน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชน

4.6 นายเสนีย์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาจักรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.6.1 วัดควรเป็นศูนย์กลางรวบรวมความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนอีสาน

4.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้อำนวยการชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

4.7.1 ควรมีการฟื้นฟูการทำอาหารอีสานโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง

4.7.2 ควรมีการจัดนิทรรศการอาหารอีสานเดือนละครั้งเพื่อส่งเสริมฟื้นฟูของดีอีสาน

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ดังนี้ วัดควรเป็นศูนย์กลางอบรมวิถีชีวิตของอีสาน มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชีวิตของคนอีสานดั้งเดิม ปรับหรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม มีการจัดตั้งชมรมรักษาสาน มีการฟื้นฟูการทำอาหารอีสานโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง

5. ด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัย

5.1 นายจัดติยา ชัยมณี วัดนันทธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.1.1 ควรมีการส่งเสริมฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนและสถานศึกษาราชการ

5.1.2 ควรมีการจัดตั้งชุมชนสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

5.1.3 ควรให้วัดเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้นักเรียน

5.2 พระศรีวชิรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.2.1 ควรมีการสนับสนุนให้ตั้งชมรมของคนหลายวัย

5.2.2 วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของคนต่างวัย

5.3 นายถนัดคุณ สุวรรณรัตน์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.3.1 ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนต่างวัย

5.3.2 ผู้ใหญ่ควรให้โอกาสเด็กแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

5.3.3. การจัดกิจกรรมบางประเภทควรให้เยาวชนได้แสดงความสามารถอย่างเสรี

5.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.4.1 ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความสนใจของคนต่างวัยมากขึ้น

5.4.2 ควรนำความรู้ของคนต่างวัยมาใช้เป็นประโยชน์

5.4.3 ควรให้โอกาสคนต่างวัยได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม

5.5 นายวิจิตร พุกาธร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.5.1 ควรสืบทอดความรู้และภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ของคนต่างวัย

5.5.2 ควรถ่ายทอดประสบการณ์และภูมิปัญญา วิถีชีวิต เพื่อเป็นการสืบสานตำนานจากบุคคลให้กลายมาเป็นตำนานของชุมชนได้

5.5.3 ควรให้คนเฒ่าคนแก่ที่ชาวบ้านเคารพนับถือเป็นผู้นำ ให้คำแนะนำปรึกษา มีความเมตตาในกฎระเบียบประเพณีการดำเนินชีวิต

5.6 นายสนธิ์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.6.1 พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการประสานความคิดของคนต่างวัยโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง

5.6.2 โรงเรียนควรสนับสนุนการทำงานร่วมกันของคนต่างวัย

5.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้อำนวยการชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.7.1 ผู้อาวุโสที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างควรถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง

5.7.2 ผู้อาวุโสควรรับฟังความคิดเห็นของเด็กๆ มากขึ้น

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากคนหลายวัยดังนี้ ควรให้วัดเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้นักเรียน ควรนำความรู้ของคนต่างวัยมาใช้เป็นประโยชน์ ควรให้คนแก่ที่ชาวบ้านเคารพนับถือเป็นผู้นำ ให้คำแนะนำปรึกษา พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการประสานความคิดของคนต่างวัยโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง และผู้อาวุโสควรรับฟังความคิดเห็นของเด็กๆ มากขึ้น

6. ด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรม

6.1 นายชัชติยา ชัยมณี วัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.1.1 ควรมีการระดมสมองผู้รู้เพื่อสืบค้นวัฒนธรรมเดิม

6.1.2 ควรมีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อค้นหาแบบการดำรงชีวิต

แบบเดิม

6.2 พระศรีวัชรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.2.1 ควรมีการสนับสนุนให้ตั้งชมรมสืบค้นวัฒนธรรม

6.2.2 วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น

6.3 นายลำดวน สุวรรณทรัพย์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.3.1 ควรมีศูนย์กลางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน

6.3.2 ผู้ใหญ่ควรได้รับโอกาสในการถ่ายทอดวัฒนธรรม

6.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.4.1 ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลง

6.4.2 ควรนำความรู้วัฒนธรรมตะวันตกมาปรับใช้

6.4.3 ควรให้โอกาสคนต่างวัยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวัฒนธรรม

6.5 นายวิจิตร พุกาธร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.5.1 ควรสืบทอดวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตของพระพุทธศาสนา

6.5.2 วัดควรเป็นศูนย์การถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างๆของชุมชนได้ -

6.5.3 ผู้รู้ในชุมชนควรให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมในการดำเนิน

ชีวิต

6.6 นายเสนีย์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.6.1 ควรให้มีการสืบทอดข้อมูลทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า

6.6.2 ควรส่งเสริมให้หน่วยงานระดับพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น

6.6.3 ควรมีการเชื่อมโยงทุนทางวัฒนธรรมเข้ากับระบบเศรษฐกิจและการจัดการในยุคใหม่

6.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้นำองค์กรชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

6.7.1 การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งมีการบันทึกความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.7.2 ให้พัฒนาหรือต่อเติมจากในอดีต การบำรุงรักษา บันทึกวัฒนธรรมความรู้ที่กำลังจะสูญหาย

6.7.3 ควรเผยแพร่ของดีและความภาคภูมิใจของคนไทยหรือมรดกไทยให้ต่างประเทศทั่วโลกรู้จักและชื่นชม เพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรมไม่ให้สูญหายไป

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมให้มีการสืบค้นทุนทางวัฒนธรรมครั้งนี้ ควรมีการระดมสมองผู้รู้เพื่อสืบค้นวัฒนธรรมเดิม วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้ใหญ่ควรได้รับโอกาสในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ควรนำความรู้วัฒนธรรมตะวันตกมาปรับใช้ วัดควรเป็นศูนย์การถ่ายทอด

วัฒนธรรมต่างๆของชุมชนได้ และควรเผยแพร่ของดีและความภาคภูมิใจของคนไทยหรือ
มรดกไทย

7. ด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษาสีงแวดล้อม

7.1 นายขัติยา ชัยมณี วัดนธรรมจังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่
2 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.1.1 ควรมีการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ทุกสามเดือน

7.1.2 ควรมีการอบรมให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7.1.3 นักเรียนและเยาวชนควรมีโอกาสร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

อย่างสม่ำเสมอ

7.2 พระศรีวิจิตรโมลี เจ้าอาวาสวัดชัยพร อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.2.1 ควรมีการสนับสนุนให้ตั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7.2.2 วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์ของชุมชนในการสร้างความสัมพันธ์

7.3 นายดำดวง สุวรรณพันธ์ ประธานชุมชนคุ้มวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัด
หนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.3.1 ควรจัดทุนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยตรง

7.3.2 ควรมีหน่วยป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม

7.3.3. เยาวชน และนักเรียนควรร่วมกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ทุกครั้ง

7.4 พระธรรมมงคลรังสี เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.4.1 ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

7.4.2 ควรให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในชุมชนสัมพันธ์

7.4.3 ควรให้โอกาสคนต่างวัยได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกิจกรรมชุมชน

สัมพันธ์

7.5 นายวิจิตร พุทธธร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.5.1 ควรให้พระสงฆ์มีบทบาทในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

7.5.2 ควรใช้หลักคำสอนพุทธศาสนาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7.5.3 ผู้นำควรมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7.6 นายเสนีย์ วิเศษสุนทร ประธานไวยาวัจกรวัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.6.1 วัดและพระสงฆ์ควรมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

7.6.2 วัดควรนำคำสอนศาสนาไปใช้ในกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

7.7 นายไพรัตน์ พาสอน ผู้นำองค์การชุมชนจังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 สรุปได้ ดังนี้

7.7.1 ควรมีการให้การศึกษาแก่นักเรียนและประชาชน เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจริยธรรมที่ดีและไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

7.7.2 ควรมีการจัดการศึกษาในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สอดแทรกเข้าไปในบทเรียนทุกระดับชั้น

7.7.3 ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ คำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการใช้ทรัพยากร เมื่อใช้แล้ว จะเกิดการขาดแคลนในอนาคตหรือไม่

7.7.4 ควรสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

โดยสรุป ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนะด้านส่งเสริมการสร้างชุมชนสัมพันธ์และรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้ ควรมีการอบรมโดยใช้หลักคำสอนพุทธศาสนาในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงมีหน่วยป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม และให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในชุมชนสัมพันธ์ และสอดแทรกเข้าไปในบทเรียนทุกระดับชั้น

จากข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ทั้ง 7 ด้าน สรุปได้ว่า การดำเนินงานโครงการลานบุญลานปัญญา ของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด : กรณีศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ปรากฏ ดังนี้ ควรมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติได้จริง วัดควรเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมประเพณีให้กับชาวบ้าน รวมถึงการอบรมครูผู้สอนวิชาชีพธรรม ให้มีความรู้อย่างลึกซึ้ง มีการส่งเสริมความสามัคคีภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม ข้าราชการควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในด้านประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริมอาชีพหลากหลายให้กลุ่มแม่บ้าน วัดควรเป็นศูนย์กลางอบรมวิถีชีวิตของอีสาน โดยอาจจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชีวิตของคนอีสานดั้งเดิม ปรับหรือการผสมผสานความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม วัดและโรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้และ

ประสบการณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น และนำหลักศาสนามาปรับใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
รวมถึงมีหน่วยป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY